

Närodlad integration

stämprogram

Partistämman 2015

Närodlad integration

Till Sverige kommer varje månad tusentals människor som flytt från krig och förföljelse. Centerpartiet värnar asylrätten och ställer krav på ett bra mottagande så att de som söker sig hit snabbt kan komma till sin rätt i ett nytt land. Vi kan i dag konstatera att integrationspolitiken har misslyckats, och reformer krävs för att undvika växande utanförskap och motsättningar i samhället. Samtidigt ser vi att både Sverige och EU lider av arbetskraftsbrist och hur ett inflöde av människor i arbetsför ålder behövs för att hantera stora pensionsavgångar.

Vi ser ett stort behov av att närodla integrationspolitiken, och ge kommuner och civilsamhälle mer ansvar och bättre förutsättningar att bidra. Vi står upp mot diskriminering och för lägre trösklar till den svenska arbetsmarknaden. Bostäder behöver byggas och handläggningstider kortas.

Med de krig och konflikter som rasar i vår omvärld är det uppenbart att vi behöver en migrationspolitik som på allvar slår vakt om mänskliga rättigheter. Det kan bara uppnås genom en bättre integrationspolitik i kombination med fler säkra och lagliga vägar till Europa för dem som är på flykt. EU bär ett stort ansvar för att etablera en human migrationspolitik, där Sverige inte ska göra mindre, men där fler länder måste göra mer.

Sveriges just nu bristfälliga mottagande av människor som sökt sig hit från krig och förföljelse har på senare år utvecklats till en av de stora samhällsutmaningar vårt land står inför. Centerpartiets utgångspunkt är att vi behöver hitta konstruktiva lösningar på de praktiska problem som uppstår när flyktingströmmarna ökar. Detta avspeglas också i den integrationsrapport vi presenterade i januari 2015 och som innehåller 20 konkreta förslag för en mer närodlad integration.

Decentralisera flyktingmottagandet

Den etableringsreform som Alliansregeringen genomförde 2010, och som flyttade ansvaret för nyanländas etablering i Sverige från kommunerna till Arbetsförmedlingen, har inte lett till de förbättringar som var syftet. Ett av de viktigaste skälen till det är att Arbetsförmedlingen inte haft förutsättningar att klara sitt uppdrag. Syftet med reformen var bland annat att åstadkomma starkare jobbfokus i integrationspolitiken. Det var i sig en god tanke, men följden blev att den lokala integrationspolitik som fanns före 2010 gick om intet. Först när kommunerna började inse att staten inte kunde leverera vad den lovat tvingades de återigen dra igång egna integrationsinsatser; nu utan statligt stöd.

Det måste finnas en tydlig arbetsmarknadskoppling i integrationspolitiken, men etableringsreformens, statens och Arbetsförmedlingens misslyckande gör det nödvändigt att återigen ge kommunerna ansvaret för de nyanländas etablering. Det är kommunerna som står för försörjningsstöd och andra kostnader som uppstår när människor inte integreras i det svenska samhället. Detta ger kommunsektorn starka incitament att utveckla fungerande system för nyanländas etablering.

För att klara detta nya uppdrag behöver landets kommuner en större långsiktighet i sitt arbete. Därför föreslår vi att etableringsreformen dras tillbaka samtidigt som kommunerna övertar uppdraget att ta emot asylsökande. Syftet är att man redan under asyلتiden ska kunna initiera etableringen lokalt. På detta sätt kan kommunerna skaffa sig ett inflytande över anläggningsboendena som man hittills inte haft. Behovet av en bättre dialog mellan myndigheter och kommuner är alltså stort.

Vi anser inte att det i dagsläget är aktuellt att införa ett tvång för alla kommuner att ta emot asylsökande då den typen av åtgärder sannolikt inte skulle leda till ett effektivt

mottagande. För att åstadkomma en jämnare fördelning anser vi att varje kommun ska tilldelas ett tydligt nyckeltal där kvotflyktingar, ensamkommande, asylsökande, nyanlända och anhöriga räknas in. De kommuner som inte tar sitt ansvar måste ta fram en handlingsplan för att kunna öka sitt mottagande. De kommuner som trots handlingsplaner inte klarar sitt uppdrag åläggs att betala en avgift. Möjlighet ska dock finnas att klara sin kvot genom att köpa platser i närliggande kommuner. Den statliga ersättningen för mottagandet ska också vara utformad så att de kommuner som tar ett ansvar som överstiger nyckeltalet får extra resurser.

En följd av att kommunerna ges detta utökade uppdrag är att Migrationsverkets roll renodlas till att omfatta asylprocessen, samt till att utöva tillsyn för att upprätthålla kvaliteten i mottagandet. På så vis skapas förutsättningar för att korta Migrationsverkets handläggningstider och stärka kompetensen hos handläggarna. Parallellt överförs medel för uppdraget att ta emot asylsökande och nyanlända, från Migrationsverket och Arbetsförmedlingen till kommunsektorn. Ersättningen till kommunerna måste givetvis utformas så att den täcker kostnaderna för kommunsektorns åtaganden. Migrationsverkets roll som tillsynsmyndighet ska dock innebära att brister i mottagandet medför åtgärder, och att ersättningen kan sänkas för den kommun som inte levt upp till sitt ansvar. Till detta hör att tydliga krav på kvalitet och tillgång till sysselsättning, såsom utbildning eller praktik, ska ställas när asylboenden upphandlas.

Kommunernas möjligheter att bygga kontakter med det lokala näringslivet och anpassa sina insatser till den lokala arbetsmarknaden är ett viktigt skäl till att decentralisera ansvaret för mottagandet. Lokala upphandlingar av insatser, i stället för Arbetsförmedlingens bristfälliga centrala, skulle även öppna för mindre aktörer, bättre kvalitetskontroll, ökad mångfald och fler sociala företag.

Ett bra mottagande av nyanlända barn är ett viktigt uppdrag för landets kommuner. En snabb inläring av svenska är nyckeln till det svenska samhället och det svenska skolsystemet. Nyanlända barn ska ges tillräckligt stöd för att snabbt lära sig språket genom förberedande introduktionsklasser med intensiv språkundervisning. Utbildningen ska bekostas av staten och finnas tillgänglig i alla kommuner. När kommuner behöver köpa plats i annan kommun på hem för ensamkommande barn ska berörd kommun få ekonomisk kompensation för de kostnader som uppstår.

Tidigare och bättre samhällsinformation

För människor som flyttat till Sverige, oavsett skäl, finns ett stort värde i att tidigt förmedla bilden av det svenska samhället och hur det fungerar. Vart man vänder sig om man är i behov av hjälp, hur arbetsmarknaden ser ut och vilka regler som gäller. Redan i dag finns goda exempel på detta runtom i landet, bland annat i form av samhällskommunikatörer med kulturell och språklig kompetens. Denna typ av goda exempel bör tas tillvara. Därför anser också Centerpartiet att en utökad samhällsorientering redan tidigt under asylprocessen är oerhört viktig för att lägga grunden till fortsatt integration lokalt och i det svenska samhället. Den bör också göras obligatorisk såtillvida att man får nedsatt dagersättning om man inte deltar. Dagersättningen går ut till nyanlända under asylprocessen och är idag 24 kronor per dag på boenden där mat ingår och 71 kronor där mat inte ingår. Vidare anser vi att studieförbunden bör ges ökade möjligheter att arbeta proaktivt med integrationen och då i större utsträckning hitta sätt att involvera och höja kunskapsnivån hos infödda svenskar.

En kortare väg till arbetsmarknaden

Det tar alldeles för lång tid för nyanlända att komma i arbete. Detta beror delvis på strukturella problem på den svenska arbetsmarknaden såsom stelbenta arbetsrättsliga regler. Genom trygg flexibilitet sänks trösklarna till arbetsmarknaden för dem som ännu

inte etablerat sig. Vi vill även renodla Arbetsförmedlingens uppdrag och införa en jobbfixarpeng som låter fler aktörer förmedla jobben.

Givetvis måste också fler jobb skapas, inte minst i småföretagen. För att fler ska kunna komma i arbete är det viktigt att föra en politik som inte gör det dyrare och svårare att anställa. Därför ser Centerpartiet med oro på den rödgröna regeringens skattehöjningar och begränsningar av RUT- och ROT-avdragen. Vidare anser vi att det är nödvändigt att få fram fler introduktionsjobb och lärlingsplatser samt att dessa också omfattar alla nyanlända. Möjligheten att få in en fot på arbetsmarknaden genom lärlingsjobb, samtidigt som man lär sig jobbet och språket är mycket betydelsefullt för integrationen.

Centerpartiet anser att det är fel att låsa in människor i bidragssystem. När nyanlända får uppehållstillstånd ska de i dagsläget tillsammans med Arbetsförmedlingen ta fram en etableringsplan som hjälper dem in i arbete. När de nyanlända följer etableringsplanen får de etableringsersättning som i normalfallet är 308 kronor om dagen. När kommunerna får ansvaret för nyanländas etablering övergår ansvaret för etableringsplanerna till kommunerna. Det är viktigt att regelverket utformas så att incitamenten att söka sig ut på arbetsmarknaden är goda och att det alltid ska löna sig att arbeta. Etableringsersättningen bör därför jämföras med försörjningsstödet, som har en avtrappning vid övergång till arbete. Det är viktigt att etableringsplanernas aktiviteter håller hög kvalitet. För att få full etableringsersättning vill Centerpartiet införa ännu tydligare krav än idag på aktivitet, såsom samhällsorientering och språkinläring.

Centerpartiet vill att föräldrapenningen reformeras för att gynna föräldrarnas etablering på arbetsmarknaden. För dem som av olika skäl inte tillhör arbetskraften, till exempel på grund av psykiska eller fysiska besvär, kvarstår givetvis övriga trygghetssystem även om vissa av dessa behöver ses över.

Systemet med etableringslotsar är på väg att avvecklas. En del av dessa resurser bör flyttas över till ett program för att identifiera, finansiera, och löpande utvärdera, initiativ från civilsamhället fokuserade på integration och jobsökande. Detta för att föreningar och civilsamhälle ska kunna fungera som mentorer för nyanländas etablering.

Nyanlända med eftergymnasial utbildning behöver också insatser. Validering och inventering av kompetenser måste ske mycket snabbare, helst från första dagen. Grundläggande är att man tidigt får stöd så att man hamnar rätt. I dagsläget klarar inte Arbetsförmedlingen den uppgiften. Det behövs bättre information och att universitet och högskolor involveras i högre utsträckning. Också arbetsgivarna bör göras delaktiga i arbetsplatsförlagd validering. Det viktiga med valideringen är att klarlägga vad en människa kan och behärskar, inte att på detaljnivå undersöka skillnaderna mellan svenska och utländska universitets- och högskolekurser.

Många som kommer till Sverige har bakgrund i vård- och omsorgsyren. Eftersom det är stor brist på den typen av kompetens är det extra viktigt att man kan validera dessa människors kunskaper skyndsamt. För att detta ska fungera måste universitet och högskolor göras delaktiga mycket tidigare än vad som i dag är fallet. I den mån det handlar om yrken som kräver legitimationer behöver också handläggningen av sådana ske snabbare. Möjligheten att använda EU:s gemensamma regelverk som standard för validering av utländska sjukvårdsutbildningar bör undersökas. I dag blir många läkare, sjuksköterskor och annan vårdpersonal fast på anläggningsboenden och sedan i SFI-klasser alldeles för länge. Fler lämpliga arbetsplatser för språkpraktik behövs.

Svenska för invandrare-utbildningarna (SFI) behöver bli mer yrkesanpassade. Centerpartiet förordar därför att landets kommuner och regioner samverkar för att se till

så att yrkesanpassad SFI (SFX/SFY) finns att tillgå i hela landet. Här kan ny teknik och fjärrundervisning vara viktiga instrument för att tillgodose behoven.

Företagande som drivkraft för integration

Företagande och entreprenörskap är centralt för jobben, för en stark samhällsekonomi och för lokal utveckling. Men företagandet spelar också en viktig roll för integrationen. Redan i dag har eget företagande blivit ett sätt för många med utländsk bakgrund att ta sig fram på en tuff arbetsmarknad och deras företag sysselsätter i genomsnitt fler än företag som drivs av människor som fötts i Sverige. Entreprenörskap och företagande har dock potential att bli en ännu starkare kraft för integration.

Det finns i grunden ingen specifik "företagarintegrationspolitik". För såväl svenskfödda som utrikesfödda företagare är det viktigt att fortsätta arbetet för minskat regelkrångel och sänkta kostnader för att driva företag och anställa personal. Minskat regelkrångel, rådgivning och möjligheter till startfinansiering är särskilt viktigt för dem som inte har svenska som modersmål eller som saknar kontaktnät i Sverige.

Fler bostäder behövs

Sverige lider av bostadsbrist och byggandet måste komma igång i stor skala. Bristen på bostäder försvårar integrationen och innebär stora utmaningar lokalt. Dessutom bor just nu tusentals människor kvar på dyra upphandlade asylboenden utan sysselsättning, trots att de fått uppehållstillstånd och borde kunna påbörja sin etablering i Sverige.

En friare hyressättning på bostadsmarknaden skulle bidra till ett ökat bostadsbyggande. Men för att bostäder tillräckligt snabbt ska kunna växa fram krävs också kortsiktiga satsningar på modullägenheter och tillfälliga bygglov. Centerpartiet driver också frågan om att kommunerna med statligt stöd ska kunna gå in som garant och underlätta för nyanlända att få hyreskontrakt hos privata hyresvärdar. Genom satsningar på kollektivtrafik, såsom nya busslinjer, kan dessutom möjligheten att finna anvisningsbostäder på landsbygden förbättras. Samtidigt ser vi ett behov av att andra former av etableringsbostäder inrättas, med något förenklade krav, som kan avlasta asylboendena. Det är i sammanhanget också viktigt att uppmuntra till nya kreativa lösningar för att få fram bostäder, exempelvis genom försök med att låta privatpersoner inhysa asylsökande, förbättra kollektivtrafiken eller genom att på olika sätt stimulera byggnation av Attefallshus som kan användas som bostäder för asylsökande.

Rätten att välja eget boende (EBO) när man kommer till Sverige som asylsökande är något som Centerpartiet försvarar. Bland annat därför att motsatsen kraftigt skulle öka kostnaderna för asylboendena och öka bristen på platser. Dessutom ser vi redan i dag att de som ordnar eget boende tenderar att lättare skaffa sig nätverk i Sverige och som en följd av detta snabbare komma ut i arbete. Den viktigaste orsaken är dock att den asylsökande själv bäst kan avgöra var hen känner sig tryggast. Däremot är det viktigt att erkänna de problem som finns i kommuner där trångboddheten är utbredd. I dag är incitamenten väldigt starka för att hitta eget boende när man fått uppehållstillstånd eftersom det är först när man fått en kommunplacering man får den högre ersättningen, vilket inte skulle vara fallet med de förändringar av etableringsersättningen som Centerpartiet vill genomföra. När kommunerna tar över ansvaret har man dessutom bättre möjligheter att hantera boendesituationen lokalt, vilket vore till stor hjälp i de delar av landet där problemen med trångboddhet är som störst.

Placering av ensamkommande barn och ungdomar

Antalet ensamkommande barn och ungdomar som söker asyl i Sverige har mångdubblats de senaste åren och ökningen ser ut att fortsätta. Den här gruppen är extra utsatt och har ofta genomgått stora svårigheter på sin väg hit. Regelverket kräver

att barn och ungdomar placeras i dyra HVB-hem, om man inte kan tillhandahålla familjehem. Detta kan många gånger vara negativt för de ungdomar som har andra behov. Givetvis måste de som behöver särskilt stöd få det, men många skulle klara sig bra med ett annat boende. Det kan till exempel handla om att dela på lägenheter, bo på folkhögskola eller i boenden med något mindre bemanning. Dessutom behöver både administrationen och antalet tjänstemän involverade i varje fall ses över så att handläggningstiderna förkortas och kostnaderna minskas.

Dagens regelverk innebär att det är alltför svårt att placera ensamkommande hos närstående som inte är vårdnadshavare. Det kan exempelvis handla om släktingar eller nära vänner. Barnens bästa måste komma i första rummet, och därför är det viktigt att regelverket inte allvarligt försvårar möjligheten att få sitt första boende i ett nytt land hos någon man faktiskt känner. Många ensamkommande har någon närstående i Sverige och i dagsläget placeras man i samma kommun som denna person, men alltför ofta i ett HVB-hem. Det leder till en ojämn fördelning mellan kommuner, ett ökat tryck på socialsekreterarna och svårigheter att planera antalet platser. En översyn av socialtjänstlagen är därmed nödvändig för att underlätta placeringen av ensamkommande minderåriga hos närstående i Sverige. Om en sådan placering inte anses lämplig bör det räcka om barnet eller ungdomen placeras inom rimligt avstånd.

Bekämpa diskriminering och segregation

Diskriminering är ett allvarligt problem i dagens Sverige. Det gäller dels i fråga om inträdet på arbetsmarknaden, men också för dem som avser starta företag.

Tillväxtverkets statistik beskriver hur företagare med utländsk bakgrund i betydligt högre utsträckning än övriga företagare upplever hinder när det gäller tillgång till lån och kapital. För den som är ny i Sverige kan det dessutom vara svårt att kräva sin rätt. Därför bör Diskrimineringsombudsmannen ges ett bredare uppdrag som möjliggör att en större andel av anmälningarna kan utredas. Vi vill också att preskriptionstiden för brott mot diskrimineringslagstiftningen förlängs och att sanktionsmöjligheterna för diskriminering ses över.

En viktig del i integrationsarbetet handlar om att skapa mötesplatser och förhindra att sociala barriärer mellan människor med olika bakgrund växer sig starka. Tyvärr ser vi redan i dag motsättningar i samhället som skulle kunna överbryggas om vi aktivt arbetar med att sprida kunskap, lyssna på människors oro och påverka attityder. Dessa motsättningar finns mellan många olika grupper i samhället. Detta måste synliggöras.

För skapandet av mötesplatser är ett levande civilsamhälle och föreningsliv en hörnsten. För människor som flytt från auktoritära regimer kan ofta civilsamhällets företrädare skapa mer förtroende än offentliga tjänstemän och uniformerade myndighetspersoner. Centerpartiet ser det som avgörande att landets kommuner liksom regering och myndigheter underlättar för starka nätverk människor emellan. En starkare integrationsaspekt, mellan olika grupper, bör vägas in i de bidrag som delas ut till civilsamhället. Samtidigt måste vi bygga förtroende mellan det offentliga Sverige och dess nya invånare.

En rättvis migrationspolitik

Såväl den fria rörligheten inom EU som migrationen från andra delar av världen är en starkt bidragande orsak till Sveriges välstånd. I likhet med andra länder med tradition av öppenhet mot omvärlden ser vi att Sverige är en växande ekonomi där innovationskraften är stark.

Ett land som vill stå rustat när den internationella konkurrensen hårdnar kan inte sluta sig mot omvärlden. Vi lever i en globaliserad värld. Marknader och arbetsmarknader blir allt mer gränslösa, och vårt framtida samhälle behöver formas i vetskapen att människor

inte bor på en plats eller ens i ett och samma land under hela livet. Redan på kort sikt finns behov av en reforminriktad politik som på ett hållbart sätt kan hantera en ökande migration.

Fler än 60 miljoner människor är i dag på flykt i världen. Människor som flytt från krig och förföljelse har rätt till skydd enligt internationell lag. Centerpartiet värnar asylrätten. Vi står arbetar aktivt för en human flykting- och migrationspolitik som är i linje med vår strävan efter fri rörlighet för människor i hela världen.

EU:s migrationspolitik

Det är uppenbart att EU:s nuvarande migrationspolitik inte klarar av att hantera kriser av det slag vi nu bevittnar. Rådande lagstiftning gör det i praktiken omöjligt att med gemensamma insatser erbjuda flyktingar skydd i den omfattning som skulle behövas. Dublinförordningen och principen att man ska söka asyl i det land man först kommer till, innebär att åtskilliga medlemsländer i EU kan svära sig fria från ansvar. Visumtvång och regleringar som syftar till att försvåra för människor på flykt att ta sig in i Europa, såsom transportörsansvaret, gör att det i praktiken inte finns lagliga vägar in i EU. Därför vill vi öppna fler lagliga vägar, bland annat i form av humanitära visum, möjligheten att söka asyl på ambassader, där så kan ske på ett rimligt och säkert sätt, samt att transportörsansvaret ses över. Vi vill även utreda möjligheten att göra det lättare för organisationer eller svenska medborgare att erbjuda ytterligare en laglig väg genom stipendier eller liknande.

När dörren till Europa är stängd tvingas människor ta stora risker. Det är det vi ser när allt fler ger sig ut på den farliga resan över Medelhavet, i flyktingsmugglarnas våld och på sjöodugliga båtar. EU måste agera för att människor inte ska behöva riskera sina liv på Medelhavet, och för att se till så att fler säkra och lagliga vägar till Europa kan skapas. Att rädda människoliv måste ha högsta prioritet. Därtill behövs också en politik som inte göder kriminella organisationer.

Centerpartiet anser att EU behöver en ny gemensam asylpolitik. Inom ramen för denna bör unionen registrera flyktingar som asylsökande i EU som helhet. EU:s myndighet för asylfrågor, Easo, bör ges utökad mandat att hantera ett gemensamt system för asylprövningar och utfärdande av humanitära visum. De skyddsbehövande bör fördelas inom unionen baserat på kvantitativa kriterier såsom medlemsländernas storlek och ekonomi samt på kvalitativa kriterier såsom människors släktband. Samtidigt ska givetvis enskilda EU-länder behålla rätten att frivilligt ta ett större ansvar, så att de länder som vill och kan ta emot fler flyktingar än sin kvot inte hindras från att göra detta. Sverige ska inte göra mindre, men fler länder måste göra mer. Följden av dessa reformer är att det nuvarande Dublinsystemet stegvis avvecklas.

Intill dess att en reformering av den EU-gemensamma asylpolitiken kommer till stånd är det nödvändigt att fler länder, inklusive Sverige, erbjuder en fristad åt fler kvotflyktingar och håller dörren öppen för humanitära visum. Sverige bör med kraft driva på för att EU:s medlemsländer lever upp till gällande regelverk och konventioner så att asylrätten kan försvaras. Det är viktigt att alla former av upprätthållande av EU:s gränsskydd sker med absolut respekt för asylrätten och mänskliga rättigheter.

En rättssäker asylprocess

Den som söker asyl i Sverige ska kunna lita på att få en rättssäker bedömning av sina skyddsbehov. Tyvärr ser vi i dag att det finns allvarliga brister i detta avseende. Exempelvis är inte språkanalyserna tillräckligt tillförlitliga, och handläggarnas landkunskap måste stärkas för att man ska kunna fatta beslut som är grundade i den aktuella situationen i respektive land. Också kunskapen om HBTQ-personers situation måste öka.

En annan viktig del är snabbare och bättre utredningar av de asylsökandes psykiska och fysiska hälsotillstånd. Detta måste ske redan tidigt under asylprocessen, till exempel inom ramen för hälsokontrollen eller under etableringstiden. Det är viktigt att tidigt hitta dem som är mest traumatiserade och som mår sämst för att kunna ge dem det stöd de behöver. För att klara av detta behöver kompetensen kring tortyr och trauma samt konsekvenserna av detta stärkas i hela asylkedjan samt inom vård och omsorg.

Anhöriginvandring

Anhöriginvandringen är i praktiken en av få lagliga vägar till Europa. Den har stor betydelse av humanitära skäl. Familjer som splittrats till följd av krig, konflikter och förtryck måste ha en möjlighet till återförening i trygghet. Med en ökande globalisering där allt fler har nära och kära i andra länder ökar anhöriginvandringens betydelse.

Centerpartiet vill verka för en förändring i lagstiftningen som går längre än den tidigare "sista länken" som innebar att äldre anhöriga inte fick ha några anhöriga kvar i hemlandet. Vi anser att barn som fått uppehållstillstånd i Sverige ska kunna återförenas med äldre anhöriga om de så önskar. Den som vill ska kunna ta hit sina äldre anhöriga så länge de själva står för de kostnader som uppstår under vistelsen i Sverige. Vi vill att det ska vara möjligt att inifrån Sverige ansöka om uppehållstillstånd på grund av anknytning.

Arbetskraftsinvandring till Sverige och EU

Arbetskraftsinvandringen är en stor tillgång för Sveriges kompetensförsörjning, för samhällsekonomin och för näringslivets konkurrenskraft. Dessutom innebär denna möjlighet en säker väg hit. Arbetskraftsinvandringen är även mycket betydelsefull för EU som helhet. Det finns omkring två miljoner jobb i EU som inte tillsätts. Genom att underlätta också för mindre kvalificerad arbetskraft att komma till unionen för att jobba kan denna arbetskraftsbrist lättare motverkas. Därför behöver EU:s så kallade blue card-system vidgas till att omfatta fler yrkesgrupper så att behoven på arbetsmarknaden bättre kan tillgodoses och fler ges möjligheten att söka arbete i Europa.

Det är viktigt att det fortsätter finnas en möjlighet att göra spårbyte från asylinvandring till arbetskraftsinvandring, och den möjligheten bör gälla från dag ett. Den som har ett arbete i Sverige ska kunna få stanna. Detta ska självklart inte påverka asylrätten.

I dag måste alla som kommer till Sverige som arbetskraftsinvandrare ha en arbetsgivare här redan innan avresan. Centerpartiet vill slopa kravet på koppling till ett visst yrke och arbetsgivare. När en arbetskraftsinvandrare jobbat i Sverige i två år och vill förnya sitt arbetstillstånd ska personen i stället vara fri att börja jobba inom vilken bransch som helst. Samtidigt ska människor kunna byta arbetsgivare redan under de två första åren. Detta för att ge människor makt över sin egen situation, en chans att ta nya steg i karriären, och möjlighet att välja bort oseriösa arbetsgivare.

Det är också nödvändigt att korta handläggningstiden av arbetstillstånd för arbetskraftsinvandrare. Därför vidhåller vi att det finns behov av att se över möjligheten för externa aktörer med specialiserad kunskap att under Migrationsverket kunna utreda dessa ärenden och återkomma med beslutsunderlag, i synnerhet vid start av företag.

Centerpartiet vill:

1. att reformer för en närodlat integration genomförs. Det omfattar en utökad dialog mellan berörda myndigheter och kommuner, full ekonomisk kompensation till kommunerna, tydliga krav på kvalitet och sysselsättning vid upphandlingar av asylboenden och intensivkurser i svenska för nyanlända barn. Trygg flexibilitet på arbetsmarknaden, införande av jobbfixarpeng, introduktionsjobb och praktik med lägre lön, liksom mentorsstöd till civilsamhället, inventering och validering av kompetenser från första dagen och bättre tillgång till yrkesanpassad SFI syftar till snabbare etablering på arbetsmarknaden. Friare hyressättning bör införas på bostadsmarknaden och satsningar på modullägenheter genomförs. Kommuner bör som garant gentemot privata hyresvärdar kunna erbjuda etableringsbostäder. Möjligheten att finna anvisningsbostäder på landsbygden, bland annat genom satsningar på nya busslinjer, bör utnyttjas. Därtill behöver alternativa boendeformer för ensamkommande ungdomar möjliggöras.
2. att ansvaret för de asylsökande och etableringsuppdraget återförs till kommunerna. Alla kommuner görs delaktiga i mottagandet av nyanlända såtillvida att en modell för solidarisk finansiering utarbetas. De kommuner som inte tar sitt ansvar måste ta fram en handlingsplan för att kunna öka sitt mottagande, och de som trots handlingsplaner inte klarar av uppdraget åläggs att betala en avgift.
3. att samhällsorienteringen under asyltiden förstärks och görs obligatorisk såtillvida att den som inte deltar får nedsatt dagersättning. Studieförbunden och andra aktörer i civilsamhället bör också ges ökade möjligheter att arbeta proaktivt med integrationsfrågor.
4. att etableringsersättningen jämställs med försörjningsstödet, att en jobbstimulans införs i avtrappningen som gör att det alltid lönar sig att arbeta samt att det ställs tydliga krav på aktivitet för att ta del av etableringsersättningen.
5. att föräldrapenningen reformeras i syfte att stärka föräldrars incitament till en snabb etablering på arbetsmarknaden.
6. att en översyn av socialtjänstlagen genomförs i syfte att underlätta placeringen av ensamkommande barn och ungdomar hos närstående i Sverige.
7. att Diskrimineringsombudsmannen ges ett bredare uppdrag som möjliggör att en större andel av anmälningarna kan utredas samt att preskriptionstiden för brott mot diskrimineringslagstiftningen förlängs och att sanktionsmöjligheterna ses över.
8. att en ny EU-gemensam asylpolitik införs. Flyktingar ska i detta system kunna registreras som asylsökande i EU som helhet, och ett kvotsystem införs som gör att alla medlemsländer tilldelas en viss mängd asylsökande utifrån förutbestämda kriterier. Detta innebär att Dublinförordningen stegvis avvecklas. Intill dess att ett gemensamt asylsystem är på plats är det nödvändigt att Sverige och övriga EU-länder tar emot fler så kallade kvotflyktingar.
9. att kompetensen kring tortyr, trauma och konsekvenserna av detta stärks i hela asylkedjan samt inom vård och omsorg. Vi vill också att det i linje med detta tidigare genomförs utredningar av asylsökandes och nyanländas psykiska hälsa, till exempel inom ramen för hälsokontrollen eller under etableringstiden.
10. att EU:s blue card-system för arbetskraftsinvandring vidgas så att det omfattar fler yrkeskategorier och möjliggör arbetskraftsinvandring till EU också för mindre kvalificerad arbetskraft. Arbetskraftsinvandring till Sverige bör också underlättas och arbetskraftsinvandrarernas ställning stärkas så att kravet på koppling till ett visst yrke eller arbetsgivare slopas. Man ska också ha möjlighet till spårbyte från asyl- till arbetskraftsinvandring från dag ett samt rätt att byta arbetsgivare redan under de

två första åren.

11. att integrationsaspekten mellan olika grupper i bidragen till civilsamhället ska skärpas.
12. att Centerpartiet öppnar fler lagliga vägar bland annat i form av humanitära visum, möjligheten att söka asyl på ambassader, där så kan ske på ett rimligt och säkert sätt, samt att transportörsansvaret ses över. Vi vill även utreda möjligheten att göra det lättare för organisationer eller svenska medborgare att erbjuda ytterligare en laglig väg genom stipendier eller liknande.
13. att alla former av upprätthållande av EU:s gränsskydd sker med absolut respekt för asylrätten och mänskliga rättigheter.
14. att när kommuner köper plats i annan kommun på hem för ensamkommande barn, ska berörd kommun erhålla ekonomisk kompensation för kostnader som uppstår.